

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 99/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kalatalouden edistämisestä ja kotimaisen kalan käytön lisäämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Vesa Kallio /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 99/2024 vp:

Mitä lainsäädäntömuutoksia hallitus valmistelee hallitusohjelman mukaisen kalankasvatuksen sääntelyn keventämiseksi ja

milloin tarvittavat lainsäädäntömuutokset tuodaan eduskuntaan käsiteltäviksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan investointiluvituksen sujuvuutta ja ennakoitavuutta parannetaan Suomen keskeisenä kilpailuetuna huolehtien samalla ympäristövaatimuksista ja luonnon monimuotoisuudesta, hankkeiden sosiaalisesta hyväksyttävyydestä ja kansalaisten omaisuuden suojusta.

Syksyllä 2024 käynnistyneessä ympäristöministeriön yhden luukun palvelujen hankkeessa kehitetään ympäristöllisiä menettelyjä. Hankkeessa muun muassa valmistellaan säännöksiä, jotta uusi perustettava valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviranomainen voisi käsitellä eri lakeihin perustuvia lupahakemuksia nykyistä paremmin yhdessä ja ratkaista ne yhdellä päätöksellä. Lisäksi hankkeessa selvitetään, miten YVA-menettelyt ja Natura-arvioinnit voitaisiin käsitellä aiempaa sujuvammin osana lupakäsittelyä sekä valmistellaan lupamenettelyjen koordinointiin liittyvien eräiden EU-säädösten täytäntöönpanoa. Hankkeessa kehitetään myös digitaalisia palveluja. Yhden luukun palvelujen -hankkeen sekä valtion aluehallintouudista koskevat hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025.

Osana yhden luukun palvelujen -hanketta ympäristöministeriö hankkii selvityksen kompensatiotoimien huomioimisesta lupamenettelyssä. Selvityksen tarkoituksena on tarkastella niitä vaihtoehtoja, joiden avulla lupaharkinnassa voitaisiin hallitusohjelman mukaisesti huomioida toiminnanharjoittajan aloitteeseen perustuvia kompensatiotoimia vähentämään vesiin kohdistuvia vaikutuksia. Tavoitteena on edistää sujuvaa ja ennakoivaa luvitusta. Ympäristöministeriö selvittää myös varovaisuusperiaatetta sekä sen tulkinnan vaikutuksia lupaehtoihin ja lupien

hyväksymiseen osana hallitusohjelman tavoitetta vähentää epävarmuutta lupaehdoissa ja luvituksen tuloksessa. Kalankasvatuksen ja laajemmin vesiviljelyn sektorilla on menossa monia kehittämistoimia, joilla pyritään kotimaisen kalan edistämishankkeen ja vesiviljelystrategian 2030 tavoitteiden mukaisesti lisäämään kestävästi vesiviljelytuotantoa. Vesiviljelyn kestävä kasvun edellytyksenä on, että kasvava tuotanto ei vaaranna vesien ja meren hyvän tilan saavuttamista eikä ylläpitämistä.

Ympäristöministeriö on vuosina 2022–2024 rahoittanut Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hanketta: ”Yhteistyöllä kalankasvatuksen ympäristökysymysten ratkaisua kohden”. Hankkeen tavoitteena saavuttaa parempi yhteisymmärrys ympäristötavoitteiden saavuttamisen ja kalankasvatuksen tuotantomäärien lisäämisen yhteensovittamisesta toimialan eri toimijoiden kesken, luoda toimintamalli yhteistyön jatkoa varten sekä tehdä kehittämissuhteita nykyisen lupaprosessin sujuvoittamiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön asettaman vesiviljelyn kehittämissuhteiden tehtävänä on myös hakea ratkaisuja toimialan keskeisiin haasteisiin. Lisäksi monivuotisen vesiviljelyn kehittämissuhteiden tavoitteena on tuottaa tutkimustietoa ja luoda uusia innovaatiota elinkeino- ja ympäristötavoitteiden yhteensovittamiseksi sekä parantaa toimialan kannattavuutta ja kilpailukykyä.

Maa- ja metsätalousministeriössä on rahoittanut Luonnonvarakeskuksen vesiviljelyn sijainninhajausuudistusohjelman päivityshankkeen vuosille 2022–2024. Uudistettu suunnitelma antaa paremman ja ajantasaisen tietopohjan viranomaisille ja alan toimijoille sekä voi luoda mahdollisuuksia vesiviljelyn kestäväan kasvuun ja parantaa luvituksen ennakoitavuutta. Päivitetty sijainninhajausuudistusohjelma viimeistellään ministeriöiden yhteistyönä vuoden 2024 loppuun mennessä.

Muun muassa edellä mainittujen hankkeiden ja työryhmien kautta kootaan ehdotuksia kalankasvatuksen ympäristöluvituksen keventämiseen. Ympäristöministeriö tarkastelee parhaillaan yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa mahdollisia keventämissuhteita kalankasvatuksen luvitukseen ja sääntelyyn. Valmistelu edellyttää erilaisten ehdotusten ja keventämistoimien vaikutusten huolellista arviointia, sidosryhmien osallistamista sekä tarvittavien selvitysten laatimista. Kalankasvatuksen luvituksen ja sääntelyn keventämistä koskevien lainsäädäntömuutosten tarkempi aikataulu täsmentyy myöhemmin valmistelun edetessä.

Helsingissä 4.4.2024

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

VN/9082/2024-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: